

duševné vlastníctvo

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

ISSN 1339-8040

Editoriál – Zachované renomé vs. „päťka“ (Knoth, L.).....3

Patentová litigácia. Ako viesť patentový spor (Klinka, T.).....6

Porušovanie práv vyplývajúcich z patentu patrí k najzávažnejším a najťažšie postihnutelným súkromnoprávnym deliktom v oblasti práva duševného vlastníctva. V článku autor načrtáva základnú schému „dobrej praxe“ v oblasti patentovej litigácie, poukazuje na jej strategický význam pre majiteľa patentu a odhaľuje slabé miesta príslušnej legislatívy. Patentová litigácia vychádza z „detektívnej“ fázy, keď majiteľ patentu musí často prekonávať informačný deficit, aby mohol účinne vymáhať svoje práva proti porušovateľovi. V tejto súvislosti sa v článku píše o inštitútoch práva na informácie a zabezpečenia dôkazov, ktoré predstavujú transpozíciu smernice o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Na základe strategického vyhodnotenia okolností porušovania práv (kto, kde, kedy, ako) majiteľ patentu dokáže lepšie špecifikovať svoje uplatniteľné nároky a stanoviť východiská pre ďalší priebeh patentovej litigácie.

Po načrtnutí prvej fázy patentovej litigácie („detektívna“ fáza) sa autor venuje nasledujúcim dvom fázam – vyjednávacej a súdnej fáze. Analyzuje jednotlivé úkony (oznámenie o porušovaní práv, identifikácia právnych nárokov, vypracovanie návrhu zmluvy, možnosti alternatívneho riešenia sporov), ktoré v prípade nedosiahnutia konsenzu smerujú až k súdnemu konaniu. Zvýraznený je význam správne formulovaného žalobného návrhu, ako aj návrhu na predbežné opatrenie. V článku je tiež stručne opísaná schéma určenia príslušného súdu v prípade patentového sporu s cudzím prvkom a typické spôsoby obrany žalovaného subjektu (návrh na zrušenie patentu, námietka neporušovania, námietka vyčerpania práv, námietka obmedzených účinkov patentu). V závere sa autor zamýšľa nad možnosťami zlepšenia existujúceho legislatívneho a inštitucionálneho prostredia.

Zásadné rozhodnutia súdov v oblasti klamlivej reklamy (Vozár, J., Zlocha, L.).....18

Súdne rozhodnutia v oblasti klamlivej reklamy dotvárajú platné právo. Už niektoré právne názory prvorepublikových súdov na danú tému prekročili časový horizont, v ktorom vznikli, a na ich právnej argumentácii a základe stavia aj dnešná judikatúra a právna doktrína.

Autori článku poukazujú na niekoľko zásad a pravidiel vytvorených súdmi:

- *pri posudzovaní klamlivosti rozhoduje dojem priemerného spotrebiteľa,*
- *verifikovateľné údaje majú byť pravdivé, s výnimkou tzv. „dryáčnickej“ alebo „preháňacej“ reklamy, teda takej, v rámci ktorej dochádza k prehnanému alebo humoristickému vychvaľovaniu tovaru a je to rozpoznateľné,*
- *spotrebiteľ v sieti rôznych iných informácií vníma reklamu povrchné,*
- *aj zamlčanie určitého údaju môže znamenať klamlivosť reklamy.*

Patentové informácie o technológiách zameraných na zmiernenie klimatických zmien (Čellárová, Z.).....22

Celosvetové snahy na riešenie problému klimatických zmien zapríčinených ľudskou činnosťou. Súvisiace aktivity Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), Európskeho patentového úradu (EPÚ) i národných patentových úradov – zrýchlené konanie o pa-

tentových prihláškach, ktoré dostali status „zelené“, a poskytovanie komplexnejších informácií o technológiách šetrných k životnému prostrediu.

V článku sú opísané dve možnosti online vyhľadávania patentových informácií o energeticky čistých technológiách a technológiách zameraných na zmiernenie klimatických zmien – projekt WIPO IPC „Green Inventory“ a triediaca schéma Y02 vyvinutá EPÚ.

Úprava licencií v novom českom Občianskom zákonníku

(aj vo svetle novelizácie autorského práva na Slovensku) (Lattová, S.)29

Od 1. januára 2014 je v Českej republike účinný nový Občiansky zákonník č. 89/2012 Sb. Zmeny, ktoré prináša do oblasti súkromného práva, sa týkajú aj oblasti práva duševného vlastníctva. Výraznou zmenou je najmä zosúladenie a zjednotenie právnej úpravy licencií k predmetom chráneným tak autorským právom, ako i právom priemyselného vlastníctva. Ďalšie zmeny sa vzťahujú napríklad na aktívnu vecnú legitimáciu nadobúdateľa licencií či na právo autora na úhradu dodatočnej odmeny za používanie jeho diela.

Aj v súvislosti s legislatívnym zámerom novelizácie autorského práva na Slovensku bude zaujímavé sledovať, akým smerom sa bude v oboch krajinách ďalej uberať právna úprava duševného vlastníctva v nadväznosti na rýchly vývoj digitálnych technológií.

Information Influx (Bednárík, R.).....33

V článku sú analyzované niektoré témy, ktoré odznali 2. – 4. júla 2014 v rámci medzinárodnej konferencie Information Influx v Amsterdame so zameraním na právo informačných a komunikačných technológií a právo duševného vlastníctva. Konferencia sa konala pri príležitosti 25. výročia založenia Institute for Information Law (IViR) s účasťou popredných odborníkov z rôznych oblastí.

Súčasťou článku je podrobnejšia analýza problematiky vytvárania autorského obsahu používateľmi rôznych služieb, masovej digitalizácie a sprístupňovania obsahu verejnosti a problematiky náhrad odmien v kontexte nedávnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Tieto oblasti možno pokladať za dôležité aj vzhľadom na prebiehajúce aktivity v rámci digitalizácie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky a zasadnutia pracovnej skupiny v rámci rekodifikácie autorského zákona.

V rámci prednášok a jednotlivých panelov boli na konferencii prezentované a analyzované rôznorodé názory, ktoré, dúfajme, budú adekvátne zohľadnené pri tvorbe aktuálnych právnych predpisov, odporúčaní a celkovej koncepcie smerovania práva Európskej únie.

Patentovanie v oblasti personalizovaného lekárstva v praxi EPÚ (Mihálová, V.).....38

Autorka článku v kontexte seminára organizovaného vo Varšave 24. – 26. júna 2014 Európskym patentovým úradom (EPÚ) v spolupráci s Poľským patentovým úradom informuje o získaných poznatkoch týkajúcich sa praxe EPÚ pri posudzovaní patentovateľnosti farmaceutických vynálezov v špecifickej oblasti personalizovaného lekárstva, t. j. lekárstva „ušitého na mieru“. Poskytuje právne pozadie Európskeho patentového dohovoru a upozorňuje na ekvivalentné právne ustanovenie platné v Slovenskej republike. Článok pozostáva aj z príkladov právnych rozhodnutí EPÚ v oblasti personalizovaného lekárstva.

Sťahovanie z internetu a legalita zdroja (Bednárík, R.).....40

Analýza rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie ACI Adam v kontexte problematiky vyhotovovania rozmnoženín pre osobnú potrebu, náhrad odmien a trestnoprávných súvislostí nelegálneho sťahovania v prostredí internetu. Rozhodnutie dalo odpoveď na otázku povahy zdroja, z ktorého je možné vyhotovovať rozmnoženiny pre osobnú potrebu na nekomerčný účel, a čiastočne poskytlo aj výkladové stanovisko k rozsahu ďalších výnimiek z autorského práva obsiahnutých v smernici 2001/29/ES.

Problematickejšim aspektom je samotné posudzovanie legality zdroja, ktoré by mal vykonať používateľ konkrétnej služby. Ako inšpirácia nám môže slúžiť právna úprava Nemecka v oblasti vyhotovovania rozmnoženín pre osobnú potrebu riešiaci tento problém vyžadovaním zjavnej nelegálnosti zdroja.

Bezplatná zákonná licence a citace podle českého práva (Hošková, M.).....43

Autorka sa zaoberá otázkami spojenými s takzvanými malými i veľkými citáciami, s ktorými sa stretáva v rámci výučby na vysokej škole, pri konzultáciách a posudzovaní predkladaných prác, najmä bakalárskych a magisterských záverečných kvalifikačných prác. Po prehľade základných ustanovení, ktoré sú obsiahnuté v českom autorskom zákone, sa

venuje otázkam vzťahujúcim sa na takzvané plagiátorstvo a v tejto súvislosti poukazuje na rozdiel medzi plagiátom a zhodou textu. V záverečnej časti uvádza vzory citácií, ktoré sú používané v súlade s celoštátnou normou záväznou pre citácie.

Nepodvádzajte! (Kravjar, J.)46

Rastúci počet vysokých škôl, študentov, internetových pripojení v 90. rokoch, neproporcionálny rast počtu pedagógov spolu s nízkou úrovňou poznania autorských práv, resp. práv duševného vlastníctva prispeli k nárastu plagiátorstva na slovenských vysokých školách. V boji proti plagiátorstvu pomáha povinné využívanie Centrálného registra záverečných a kvalifikačných prác (CRZP) a systému na kontrolu originality týchto prác, ktoré spravuje Centrum vedecko-technických informácií SR v Bratislave (CVTI SR).

Podľa novely vysokoškolského zákona z roku 2009 všetky záverečné práce (bakalárske, diplomové a dizertačné), ako aj kvalifikačné práce (rigorózne a habilitačné) musia prejsť v elektronickej forme kontrolou originality. Výstupom kontroly originality je protokol o kontrole originality, v ktorom sú vyznačené zhody textu kontrolovanej práce s dokumentmi uloženými v porovnávacom korpuse a systém ho doručuje elektronicky vysokým školám. Protokol nie je potvrdením, že práca je plagiátom, a ani potvrdením, že práca je originálom. Protokol je len pomôckou pre skúšobnú komisie pri obhajobe záverečných a kvalifikačných prác. Po kontrole originality sa do porovnávacieho korpusu zaradi aj kontrolovaná práca.

K 30. júnu 2014 bolo v CRZP zaregistrovaných viac ako 360-tisíc prác.

Už samotné zverejnenie informácie, že sa pripravuje prevádzka ANTIPLAGu, malo pozitívny preventívno-výchovný efekt. Študenti i pedagógovia si uvedomili, že ich záverečné a kvalifikačné práce budú pod permanentným dohľadom ANTIPLAGu, a začali serióznejšie pristupovať k tvorbe prác a práci s literatúrou. Systém má potenciál obsiahnuť široké spektrum dokumentov, ktoré produkuje akademická obec, napríklad aj publikačnú činnosť pedagógov a vedeckovýskumných pracovníkov. Technológia však nie je všeliekom, významnú úlohu pri potláčaní plagiátorstva zohrávajú výchova a prevencia.

Systém ANTIPLAG, ktorého povinné využívanie na Slovensku je unikátom minimálne v Európe, bol viackrát ocenený doma i v zahraničí.

Niekoľko úvah k vymedzeniu pojmu „konanie v hospodárskej súťaži“

(Vozár, J., Zlocha, L.)50

Autori sa v príspevku venujú problematike výkladu pojmu „konanie v hospodárskej súťaži“ z pohľadu aplikácie ustanovenia § 44 Obchodného zákonníka. Zákonodarca tento pojem bližšie nešpecifikuje ani nijako nedefinuje. Poukazujú na variabilitu praktických konaní a súťažných vzťahov, ktoré sú subsumovateľné pod tento pojem. Teória a prax sa prikláňajú k extenzívnejšiemu výkladu tohto pojmu, ale takýto výklad nemôže byť bezbrehý a svojvoľný. Súčasťou článku sú aj netradičné prípady nekalosúťažného konania a úvahy de lege ferenda.

Z rozhodnutí ÚPV SR55

Z galérie tvorcov65

o Lietajúcim autom sa postaral o rozruch vo svete. Doc. Ing. Štefan Klein, akademický sochár (Šípoš, J.)

Lietajúcim autom sa postaral o rozruch vo svete. Doc. Ing. Štefan Klein, akademický sochár Na návšteve u úspešného vynálezcu a dizajnéra Š. Kleina v Nitre, vedúceho ateliéru Transport dizajn na Katedre dizajnu Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Viac ako dve desaťročia pracuje na projekte futuristického automobilu. V septembri minulého roka jeho firma AeroMobil, s. r. o., prezentovala prototyp aeromobilu 2,5 na kongrese a výstave leteckej techniky SAE Aerotech v Montreale. Jeden z odborníkov amerického Národného úradu pre letectvo a vesmír (NASA) konštatoval, že Š. Klein je v projekte ďalej ako americká Terrafugia a slovenský aeromobil označil za technologicky najvyspelejší projekt svojho druhu na svete. Š. Klein sa spolu so svojím tímom spolupracovníkov pustil do výroby najnovšej verzie lietajúceho auta a slovenská firma AeroMobil, s. r. o., má šancu stať sa svetovým lídrom v danom segmente! Š. Klein je pôvodcom viacerých úspešných vynálezov a dizajnov, pričom nepodceňuje ani priemyselnoprávnú ochranu.

- o Vyvinuli bioplasty, ktoré sa dokážu rozložiť. Prof. Ing. Pavol Alexy, PhD., prof. Ing. Ivan Chodák, DrSc., a kolektív (Šípoš, J.)

Vedci z Ústavu prírodných a syntetických polymérov Fakulty chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave a Ústavu polymérov Slovenskej akadémie vied sú pôvodcami vynálezu Biologicky degradovateľná polymérna kompozícia so zlepšenými vlastnosťami. Jej základom sú dva biomateriály: kyselina polymliečna, na výrobu ktorej sa ako základná surovina používa škrob a polyhydroxybutyrát, ktorý baktérie produkujú z cukru (napríklad z trstinového, repného alebo z laktózy – mliečneho cukru, ktorý sa nachádza v srvátke). Vďaka tomuto zloženiu, kombinácii polymérov a rôznych prímiesí vznikol pevný a zároveň húževnatý materiál, ktorý za bežných podmienok nestráca vlastnosti ani dlhým skladovaním, no v biologicky aktívnom prostredí, v komposte, sa v priebehu niekoľkých mesiacov rozloží na biomasu, vodu a CO₂. Materiál je vhodný najmä na výrobu rôznych druhov obalov.

Na uvedený vynález bola podaná patentová prihláška v Úrade priemyselného vlastníctva SR a nadväzne medzinárodná prihláška podľa Zmluvy o patentovej spolupráci. V oboch prípadoch už boli prihlášky zverejnené.

Slovenskí vedci získali za bioplasty viaceré ocenenia. V roku 2012 v hlavnom meste Taiwanu v Taipei na medzinárodnom prestížnom veľtrhu vynálezov a technológií International Invention Show & Technomart získali zlatú medailu a v tom istom roku aj striebornú na medzinárodnom veľtrhu vynálezov a inovácii INVENTO v Prahe. V minulom roku im Centrum vedecko-technických informácií SR udelilo Cenu za transfer technológií v kategórii Inovácia s najväčším potenciálom pre uplatnenie v praxi.

P. Alexy je Technológom SR roka 2012 a I. Chodák sa v roku 2012 stal Osobnosťou vedy a techniky.

- o Lídri vo vývoji high-tech technológií vo zváraní. PRVÁ ZVÁRAČSKÁ, a. s. (Šípoš, J.)

Cenu ministra hospodárstva SR za mimoriadne výsledky v oblasti prípravy inovácií Inovatívny čin roka 2013 získala v kategórii Výrobová inovácia bratislavská spoločnosť PRVÁ ZVÁRAČSKÁ, a. s., (výsledky súťaže boli vyhlásené 20. mája 2014 v úvodný deň 21. ročníka Medzinárodného strojárkeho veľtrhu v Nitre) výskumno-vývojovo-výrobná, certifikačno-konzultačná spoločnosť pôsobiaca v oblasti moderných technológií zvárania, delenia a povrchového spracovania materiálov.

Spoločnosť bola ocenená za súťažný návrh Elektrónovolúčový zvarací komplex PZ EZ 30JS Jumbo. Ide o unikátne veľkorozmerné zariadenie s vákuovou komorou a elektrónovým kanómom, pričom na vytvorenie zvaračskej trajektórie slúži robot. Systém s využitím priemyselného robota pri elektrónovolúčovom zváraní vo vákuu sa dosiaľ nepraktizoval nikde vo svete.

O uvedenom zvaračskom komplexe a tiež o ďalších aktivitách spoločnosti PRVÁ ZVÁRAČSKÁ, a. s., hovoríme s členom predstavenstva a riaditeľom divízie zvaracích technológií a automatizácie Ing. Františkom Koleničom, PhD., ktorý je aj jedným zo spolupodvodcov unikátneho riešenia. V roku 2008 získal Cenu podpredsedu vlády a ministra školstva SR v kategórii Osobnosť vedy a techniky.

- o Cena Jána Bahýľa 2014 (Šípoš, J.)

7. ročník súťaže o Cenu Jána Bahýľa za mimoriadne hodnotné priemyselnoprávne chránené slovenské riešenie vyvrcholil podvečer 2. októbra. Slávnostný akt udeľovania ocenení sa konal v Cikkerovej sieni historickej radnice Banskej Bystrice. Zúčastnili sa na ňom podpredsedníčka Národnej rady Slovenskej republiky JUDr. Jana Laššáková, vedúci Kancelárie prezidenta SR v Banskej Bystrici Ing. Stanislav Líška, primátor Banskej Bystrice Mgr. Peter Gogola, starostka Zvolenskej Slatiny Ing. Mária Klimentová i ďalší hostia.

6-členná hodnotiaca komisia súťaže o Cenu Jána Bahýľa, zložená zo zástupcov príslušných rezortov, Slovenskej technickej univerzity a Úradu priemyselného vlastníctva SR, posudzovala tohto roku 28 technických a dizajnerských riešení, návrhov na cenu (v šiestom ročníku súťaže v roku 2010 komisia posudzovala 7 návrhov).

V zmysle štatútu Ceny Jána Bahýľa konečné slovo v súvislosti s udelením či neudelením ceny alebo čestného uznania má predseda ÚPV SR. Môže i nemusí rešpektovať odporúčanie hodnotiacej komisie. Môže tiež v jednej kategórii udeliť i viac hlavných cien, prípadne cenu neudelieť, ale celkovo v rámci súťaže počet hlavných cien nesmie prekročiť tri.

Predseda ÚPV SR Mgr. Ľuboš Knoth sa stotožnil s odporúčaním hodnotiacej komisie.

Cena Jána Bahýľa pozostáva z medaily s portrétom slovenského konštruktéra a vynálezcu vrtuľníka, diplomu a finančnej odmeny 1 000 €.

Predmetný článok je mozaikou slávnostných okamihov ceremónie udeľovania Ceny Jána Bahýľa a čestných uznaní predsedu ÚPV SR. Súčasťou článku je prehľad ocenených.

- o Unikátna viacúčelová turbína. Ing. arch. Štefan Tkáč je príkladom toho, že dobré nápady vznikajú bez ohľadu na vek (Cena Jána Bahýľa 2014) (Šípoš, J.)

V kategórii individuálni prihlasovatelia, malé podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov získal jednu z dvoch udelených cien Ing. arch. Štefan Tkáč (27). Je interným doktorandom Stavebnej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, Ústav pozemného staviteľstva. Cenu Jána Bahýľa získal za technické riešenie Viacúčelová turbína na plyn a vodné toky s malým prietokom a veľkým spádom (úžitkový vzor SK 6418). Experti patentového odboru ÚPV SR priznali riešeniu šiesty inovačný stupeň zo sedemstupňovej číselnej hodnotiacej stupnice. Unikátnu viacúčelovú turbínu s plynovým a vodným variantom možno využiť na transfer potenciálnej energie média na kinetickú alebo elektrickú energiu z relatívne malých zdrojov, najmä pre mikrourbárne aplikácie, t. j. zavlažovacie kanály, ďalej obehové systavy podnikov (napr. chladiaca sústava), vytváranie energetickej zálohy v prípade výpadkov elektrickej energie, formou priamej podpory alebo sekundárnej pomocou batérií či vodíkových článkov a podobne.

Online objednávka časopisu Duševné vlastníctvo:

<http://www.upv.sk/?on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo>